

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ దశమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ దశమః సర్గః ॥

రావణభవనం గత్వాపశకునభయం ప్రదర్శ్య సీతానివర్తనాయ రావణం ప్రతి
విభీషణస్య ప్రార్థనా, తామనంగీకృత్య రావణేన తస్య తతో విసర్జనం

తతః ప్రత్యుషసి ప్రాప్తే ప్రాప్తధర్మార్థనిశ్చయః |
రాక్షసాధిపతేర్వేశ్మ భీమకర్మా విభీషణః || 6.10.1 ||

శైలాగ్రచయసంకాశం శైలశృంగమివోన్నతం |
సువిభక్తమహాకక్షం మహాజనపరిగ్రహం || 6.10.2 ||

మతిమద్భిర్మహామాత్రైరనురక్తైరధిష్ఠితం |
రాక్షసైరాప్తపర్యాప్తైః సర్వతః పరిరక్షితం || 6.10.3 ||

మత్తమాతంగనిఃశ్వాసైర్వ్యాకులీకృతమారుతం |
శంఖఘోషమహాఘోషం తూర్యసంబాధనాదితం || 6.10.4 ||

ప్రమదాజనసంబాధం ప్రజల్పితమహాపథం |
తప్తకాంచననిరూహం భూషణోత్తమభూషితం || 6.10.5 ||

గంధర్వాణామివావాసమాలయం మరుతామివ |
రత్నసంచయసంబాధం భవనం భోగినామివ || 6.10.6 ||

తం మహాభ్రమివాదిత్యస్తేజోవిస్తృతరశ్మివాన్ |
అగ్రజస్యాలయం వీరః ప్రవివేశ మహాద్యుతిః || 6.10.7 ||

పుణ్యాన్ పుణ్యాహఘోషాంశ్చ వేదవిద్భిరుదాహృతాన్ |
శుశ్రావ సుమహాతేజా భ్రాతుర్విజయసంశ్రితాన్ || 6.10.8 ||

పూజితాన్ దధిపాత్రైశ్చ సర్పిభిః సుమనోక్షతైః |
మంత్రవేదవిదో విప్రాన్ దదర్శ స మహాబలః || 6.10.9 ||

స పూజ్యమానో రక్షోభిర్దీప్యమానం స్వతేజసా |
ఆసనస్థం మహాబాహుర్వవందే ధనదానుజం || 6.10.10 ||

స రాజదృష్టిసంపన్నమాసనం హేమభూషితం |
జగామ సముదాచారం ప్రయుజ్యాచారకోవిదః || 6.10.11 ||

స రావణం మహాత్మానం విజనే మంత్రిసన్నిధౌ |
ఉవాచ హితమత్యర్థం వచనం హేతునిశ్చితం || 6.10.12 ||

ప్రసాద్య భ్రాతరం జ్యేష్ఠం సాంత్యేనోపస్థితక్రమః |
దేశకాలార్థసంవాది దృష్టలోకపరావరః || 6.10.13 ||

యదాప్రభృతి వైదేహీ సంప్రాప్తేహ పరంతప |
తదాప్రభృతి దృశ్యంతే నిమిత్తాన్యశుభాని నః || 6.10.14 ||

సస్ఫులింగః సధూమార్చిః సధూమకలుషోదయః |
మంత్రసంధుక్షితోఽప్యగ్నిర్న సమ్యగభివర్థతే || 6.10.15 ||

అగ్నిష్టేష్వగ్నిశాలాసు తథా బ్రహ్మస్థలీషు చ |
సరీస్పృషాణి దృశ్యంతే హవ్యేషు చ పిపీలికాః || 6.10.16 ||

గవాం పయాంసి స్కన్నాని విమదా వరకుంజరాః |
దీనమశ్వాః ప్రహేషంతే నవగ్రాసాభినందినః || 6.10.17 ||

ఖరోష్ట్రాశ్వతరా రాజన్ భిన్నరోమాః స్రవంతి చ |
న స్వభావేఽవతిష్ఠంతే విధానైరపి చింతితాః || 6.10.18 ||

వాయసాః సంఘశః క్రూరా వ్యాహరంతి సమంతతః |
సమవేతాశ్చ దృశ్యంతే విమానాగ్రేషు సంఘశః || 6.10.19 ||

గృధ్రాశ్చ పరిలీయంతే పురీముపరి పిండితాః |
ఉపపన్నాశ్చ సంధ్యే ద్వే వ్యాహరంత్యశివం శివాః || 6.10.20 ||

క్రవ్యాదానాం మృగాణాం చ పురీద్వారేషు సంఘశః |
శ్రూయంతే విపులా ఘోషాః సవిస్ఫూర్జితనిఃస్వనాః || 6.10.21 ||

తదేవం ప్రస్తుతే కార్యే ప్రాయశ్చిత్తమిదం క్షమం |
రోచయే వీర వైదేహీ రాఘవాయ ప్రదీయతాం || 6.10.22 ||

ఇదం చ యది వా మోహాల్లోభాద్ వా వ్యాహృతం మయా |
తత్రాపి చ మహారాజ న దోషం కర్తుమర్హసి || 6.10.23 ||

అయం హి దోషః సర్వస్య జనస్యాస్యోపలక్ష్యతే |
రక్షసాం రాక్షసీనాం చ పురస్యాంతఃపురస్య చ || 6.10.24 ||

ప్రాపణే చాస్య మంత్రస్య నివృత్తాః సర్వమంత్రिణః |
అవశ్యం చ మయా వాచ్యం యద్ దృష్టమథవా శ్రుతం |
సంప్రధార్య యథాన్యాయం తద్ భవాన్ కర్తుమర్హతి || 6.10.25 ||

ఇతి స్వమంత్రिణాం మధ్యే భ్రాతా భ్రాతరమూచివాన్ |
రావణం రక్షసాం శ్రేష్ఠం పథ్యమేతద్ విభీషణః || 6.10.26 ||

హితం మహార్థం మృదు హేతుసంహితం
వ్యతీతకాలాయతిసంప్రతిక్షమం |
నిశమ్య తద్వాక్యముపస్థితజ్వరః
ప్రసంగవానుత్తరమేతదబ్రవీత్ || 6.10.27 ||

భయం న పశ్యామి కుతశ్చిదప్యహం
 న రాఘవః ప్రాప్స్యతి జాతు మైథిలీం |
 సురైః సహేంద్రైరపి సంగరే కథం
 మమార్తతః స్థాస్యతి లక్ష్మణాగ్రజః || 6.10.28 ||

ఇత్యేవముక్త్యా సురసైన్యనాశనో
 మహాబలః సంయతి చండవిక్రమః |
 దశాననో భ్రాతరమాప్తవాదినం
 విసర్జయామాస తదా విభీషణం || 6.10.29 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే దశమః సర్గః ||